

A Szentlélek és a templom

Időpont: 1950. május 21. Húsvét utáni 6., Exaudi vasárnap

Helyszín: Répcelak

Alapige: János 15,26-16,4.

Mikor pedig eljő majd a Vigasztaló, akit én küldök néktek az Atyától, az igazságnak Lelke, aki az Atyától származik, az tesz majd én rólam bizonytságot.

De ti is bizonytságot tesztek; mert kezdettől fogva én velem vagytok. Ezeket beszéltem néktek, hogy meg ne botránkozzatok.

A gyülekezetekből kirekesztenek titeket; sőt jön idő, hogy aki öldököl titeket, mind azt hiszi, hogy isteni tiszteletet cselekszik. És ezeket azért cselekszik veletek, mert nem ismerték meg az Atyát, sem engem.

Ezeket pedig azért beszéltem néktek, hogy amikor eljő az az idő, megemlékezzetek róluk, hogy én mondtam néktek. De ezeket kezdettől fogva nem mondtam néktek, mivelhogy veletek valék.

Ezen a mai napon a Répcelak-Csánigi gyülekezet, de meg mindazok a gyülekezeteknek a képviselői, melyek erre az örömnépre és az ezzel kapcsolatos csendesnapra eljöttek, mindennek a figyelme a templomra irányul. Gyönyörködtek elsősorban ti, templomot újító gyülekezet, de mi magunk is ebben a megújított köntösben pompázó templomban. Nincs ebben semmi kivetni való. Hiszen az Istenről mondja az Ige, hogy amikor az Isten megteremtette a világot, Ő maga is elgyönyörködött benne. Megnézte még egyszer alaposan az egész megteremtett világot és jól eső érzéssel állapította meg: Íme, minden igen jó. Hogyha az Isten a saját keze munkájában gyönyörködik, hogy ne volna nekünk is szabad gyönyörködni abban, amit Isten kegyelme emberi kezek által szépnek és gyönyörűségnek alkotott. Csak nagyon fontos az, hogy mi ne a magunk munkájában gyönyörködjünk. Mert ha ez az egész gyönyörködés bennünk a saját benső igazságunk megerősítését szolgálja, hogy mi nagyra nővünk a szemünkben és kívánjuk, hogy az emberi alkotás naggyá legyen az Isten és embertársaink szemében, akkor mi megraboljuk az Isten dicsőségét. Az Isten pedig dicsőségét nem hajlandó senkinek másnak odaadni. Éppen ezért ezen az ünnepen ne érzélgős és magunkat dicsérő beállítottságban nézzünk erre a templomra, hanem nézzünk úgy, ahogyan kötelez ez az Ige, amit az anyaszentegyház erre a mai vasárnapra kirendelt függetlenül attól, hogy egy közönséges vasárnapi gyülekezet hallgatja-e az Igét, vagy templomának örvendező gyülekezet ül le ennek az Igének a lábai elé.

Mert ez az Ige a Szentlélekre utal és ezzel együtt arra utal minket, hogy a Szentlélek és a templom egymáshoz való viszonyáról adjon nekünk felvilágosítást. A templom a Szentlélek műhelye. Itt dolgozik a Szentlélek Úr Isten. Amit az Atya egykor az idők kezdetében elhatározott, hogy meg fogja váltani a bűnbe eső világot, aminek áldozatát a Fiú a kereszten magára vállalta, és aminek munkáját elvégezte teljesen és maradék nélkül, megszerzván mindnyájunk számára a bűnök bocsánatának és vele együtt az élet és üdvösség elnyerésének lehetőségét, ezt a Szentlélek Úristen teszi az egyes ember kincsévé. Mit ér neked és nekem, gyermekeinknek és unokáinknak és a ránk következő nemzedékeknek az, hogy Ő mindent elvégzett a kereszten, hogyha ez a Szentlélek hitet ébresztő és megtérést munkáló hatalmas ereje által nem lesz az én egyéni kincsem? Ez a Szentlélek munkája. Ezért ez a templom a Szentlélek műhelye, hogy ne lett légyen hiába való az Atya áldozata, a Fiúnak kemény véres küzdelme, halála a kereszten miérettünk! Így nézz tehát Testvérem a templom munkájára. Mint a Szentlélek műhelye, a mi megtérésünkért van.

1. Látszólag mindaz, ami itt ebben az Igében előttünk áll, mintha nem ezt erősítené meg, mert az az Ige arról beszél nekünk, hogy a Szentlélek a vigasztalásnak lelke. *„Mikor pedig eljő majd a Vigasztaló, akit én küldök néktek az Atyától”*. A bűneset óta az egész világ, benne az élet, az ember élete, a te életed és az én életem is csupa szenvedés. Siralom völgyévé tettük az Édenkertet és vele az egész világot. Egy költő azt mondotta az életről, hogy amikor a gyermek megszületik és megkezdődik a földi élete, azzal kezdődik az élete, hogy sírva fakad, mint hogyha jelképezné ezzel a sírással, hogy valami rettentő nyomorúságos és nehéz dologba kell belekezdeni neki. És amikor befejezi az életének földi szakaszát, amikor megharcolja az utolsó nagy harcot, akkor elsimulnak a vonásai és olyan békességes csendes az arca, néha még valami rejtett mosolygás is ott bujkál a szeme vagy az ajka szögletében, mintha csak azt mondaná, milyen boldogság nekem, hogy elmehetek ebből a világból. Bizonyos, hogy ez költői megállapítás. Mi az Ige világosságában járó emberek nem így látjuk az életet. Annyi igazság van benne: látjuk, hogy ez az élet tele van szenvedéssel. Még az Isten gyermekeinek az élete is.

Ez az Ige megint azok közé az igék közé tartozik, amelyekben Jézus azt mondja övéinek, hogy ne számítsanak kivételre. Ne gondolják, hogy amíg e világ gyermekei megpróbáltatások alatt fognak roskadozni, addig ők hímes mezőkön fognak végig sétálni, angyalok kezükön hordozzák őket. Jézus világosan megmondja, hogy ha általában az élet szenvedés, a keresztyén ember készüljön fel, hogy számára még inkább szenvedés lesz az élet. Neki még a világ általános nyomorúsága mellett a Krisztusért is kell szenvedést hordoznia. Ti arra legyetek elkészülve, hogy *„a gyülekezetekből kirekesztenek titeket; sőt jön idő, hogy aki öldököl titeket, mind azt hiszi, hogy isteni tiszteletet cselekszik.”* *„Ezeket beszéltem néktek, hogy meg ne botránkozzatok...”* *„..., hogy amikor eljő az az idő, megemlékezzetek róluk, hogy én mondtam néktek.”* Mivel az egész élet, s benne Isten gyermekeinek az élete tele van szenvedéssel, éppen azért sóvárog a világ, sóvárog benne az ember, vigasztalás után.

Szeretném, ha egy kicsit világosan meg tudnád látni, hogy a világ és az ember számára még a segítségnél is sokkal fontosabb a vigasztalás. Pedig a vigasztalás sokszor nem tud segíteni. Amikor elmegyek a gyászba borult családhoz, nem tudom a halottba visszaparancsolni az életet, nem tudok segíteni, csak vigasztalni tudok. És mégis az a látás, hogy ennek a világnak nem annyira segítségre van szüksége, mint inkább vigasztalásra. Mélyebb okaira majd később térünk rá. Itt csak annyit említek meg, hogy a szenvedő ember mindig elhagyott embernek tudja magát és ezért sóvárog a szeretet után. A vigasztalásban pedig mindig van szeretet, de a segítségben nincs mindig szeretet. Lehet segíteni szeretetlenül. Lehet a nyomoron enyhíteni egy gögösen odavetett adománnyal, de a vérig sértő kegynek a gyakorlásával csak még mélyebbé tudja a sebet vágni az ember szívén, pedig talán a földi nyomorúságon segített.

Azt mondja az Úr a Szentlélek Úristenről, hogy Ő vigasztal. Tehát ha a templom a Szentlélek műhelye, ha itt vár ránk a vigasztaló, balgató minden ember, aki másutt keres vigaszt. Megpróbálhatja mámorba fojtani szívének bánatát. Megpróbálhatja beleölni minden idejét és erejét a munkába, hogy ne jusson ideje belegondolni abba, amibe ha belegondolna, nagyon nehézé válna az élet elhordozása. Megpróbálhatja emberi bölcselkedés útján keresni. Mind balgatóság, mi előbb vagy utóbb nyilvánvalóvá lesz, hogy mind olyan, mint a fájdalomcsillapító injekció. Nem gyógyít, csak nem érzi az ember a fájdalmat. Nem szünteti meg a baj gyökerét, csak a kellemetlenséget úzi el. Mihelyt hatása megszűnik, kezdődik előlről az egész a maga észbontó fájdalmával és nyomorúságával. A templomban van a vigasztaló. A templomban dolgozik a vigasztaló Szentlélek Úristen. Ezért hát megfáradtak és megterheltek halljátok meg az evangéliumot: Jöjjetek én hozzám mindnyájan... én megnyugosztalak titeket.

2. Hogyan vigasztal a Szentlélek Isten a templomban? Jézus azt mondja Róla, hogy nemcsak vigasztalásnak a Lelke, hanem az igazságnak a lelke, aki az Atyától származik. A Szentlélek tehát nem vigasztal áltatással, hazugsággal, hanem mindig az igazsággal. Számomra mindig olyan kimondhatatlan drága az Úr Jézus búcsúbeszédéből a tanítványokhoz intézett és elmondott az a szakasz, mely János ev. 14,1-2 versében található. Jézus előtt ott vannak a tanítványok az utolsó vacsora kimért hangulatában. Nem látják világosan mi fog rájuk következni, csak a szívük érez valami sejtelmeset abból, hogy valami borzasztó az, ami a küszöbön van. Megértik, hogy Jézus búcsúzik tőlük és a búcsúzkodó Jézus azt mondja nekik, hogy én elmegyek az én Atyámhoz, de csak azért, hogy nektek is hely készítessék. Sok lakóhely van az én Atyámnál és én azt akarom, hogy ott legyenek az enyéim is. Mennyi vigasztalás van ebben a búcsúzás pillanatában. Ha nem így volna, teszi hozzá Jézus, akkor azt nem mondanám; ha ott nekem nem volna lehetőségem a helykészítésre, akkor én ezt nektek nem mondtam volna. Mert Jézus semmiféle kegyes hazugsággal nem hajlandó vigasztalni, hanem Ő az igazság Lelkét küldi, hogy a templom is az igazsággal vigasztalja meg az embereket.

Mi az az igazság, amiről vigasztaló szolgálatában bizonyosságot tesz a Szentlélek Úristen? Két igazságról tesz bizonyosságot. Az egyik kellemetlen: a te neved bűnös ember. Azt mondja, hogy mindent megérdemelsz, hogy te az Atyától büntetésnél egyebet nem érdemelsz. Azt mondja nekünk a templomban a Szentlélek Úristen, ezért hát ne gondoljátok azt, hogy amikor a Lélek a törvény szigorával sújt le ránk, amikor az ígét sziklazúzó pörölyként kezeli, amikor itt nem az a hatása, hogy felemelkedik a lelkünk, hanem inkább lehorgasztott fejjel ülünk és úgy érezzük, hogy utol értek minket a mi bűneink, akkor nem mondhatjuk azt, hogy mi nem azért jövünk, hogy nyugtalanítsanak bennünket, hanem inkább megnyugosszanak bennünket. Nem azért jövök, hogy engem szidjanak, hanem inkább vigasztaljanak.

A Lélek azért veszi kezébe a törvénynek operáló kését, mert másképpen nem lehet bennünket meggyógyítani. A vigasztalást a gyökerénél kell kezdeni. Rá kell jönnünk, hogy minden bajunknak nem az az oka, hogy ez a világ rossz, hanem az az oka, hogy én bűnös vagyok. És amíg én ezt meg nem látom, addig számomra nincs gyógyulás, nincs vigasztalás. Akkor tehát amikor ezzel a kemény igazsággal fejbe kólint a Lélek az ő műhelyében, akkor azt nem azért teszi, hogy összetörjön, hanem hogy megépítsen; nem azért teszi, hogy sebet üssön, hanem hogy bekötözzön; nem azért teszi, hogy elkeserítsen, hanem hogy teljesen meg tudjon engem vigasztalni. Ne várd az Isten templomától azt, hogy neked olcsó közhelyek áltató hazugságait fogja füledbe muzsikálni, hogy tőle elfelejtsd bánatodat. Fogadd el, ahogyan a Lélek ezzel a kemény igazsággal akar téged megvigasztalni. Aki ezt az igazságot a templom Lelkétől elfogadja, az előtt felragyog a templomban a Lélek vigasztaló munkája nyomán a másik igazság.

Felragyog a kegyelem igazsága, a váltság igazsága. Felragyognak előtte Igék, amelyek arról beszélnek, hogy Isten csupa kegyelem, hogy háta mögé veti bűneinket, nem is akar rá emlékezni többé vétkeinkre, a tenger mélyébe dobja be őket, hogy onnan többé senki elő ne tudja hozni. Ha bűnöm olyan piros volna, mint a skarlát, fehérre tudja azt mosni Fiának vére által. Ez a vigasztalás. Nem az a vigasztalás, hogy ember töröld le könnyeidet, mert jó az Isten és megad neked mindent, amire szükséged van, meg fogja oldani kérdéseidet, megadja a mindennapi kenyeret, ellát mindennel, ami az élet fenntartásához szükséges, hanem az a vigasztalás: nem haragszik az Isten, kegyelmes, megbocsátott az Isten, a kereszten minden elvégeztetett. Az ember tehát a maga megkeseredett állapotába nem azért esik, minthogyha az élete körülményei indokolnák azt, hogy megint ilyen elkeseredett hangulatban van, hanem mert elveszítette szeme elől a vigasztaló Léleknek az igazságát az én bűneimről meg az Isten kegyelméről. Így vigasztal a Lélek.

3. Van azonban egy harmadik kijelentés is az Igében a templom Lelkéről, a Szentlélek Úristenről. A bizonyágtévésnek a lelke. Azt mondja Jézus róla, hogy „...*az tesz majd én rólam bizonyágot. De ti is bizonyágot tesztek;*” A Szentlélek maga is bizonyágot tesz, de a Szentlélek minket is bizonyágtévő munkára indít. Nem kell másra gondolni, mint csak az első pünkösöd történetére, rögtön világossá válik ennek a mondatnak az igazságtartalma. Nem csak pünkösöd beszél a Léleknek erről a bizonyágtévésre serkentő munkájáról, hanem az is, aminek máma úgy tudunk örülni. Ki hozta rendbe ezt a templomot? Ti? A Szentlélek Úristen, az anyaszentegyház Ura, aki a maga számára építette ezt a templomot. Ő indított titeket templomának rendbehozatalára. Éveken keresztül el tudtátok nézni ennek a templomnak lerongyolódott állapotát. Éveken keresztül szívetekben miért nem támadt fel az az elkeseredés, ami Dávid lelkét eltöltötte: Nem járja, hogy én palotákban lakom, Isten pedig sátorban lakozik. El tudtátok nézni. Amikor megkezdte munkáját a missziói intézet és arról beszéltünk nektek, hogy gondoljatok arra, hogy ez a templom nemcsak a tiétek, hanem Észak-Dunántúlé. Jönnek emberek és nézik a templomot, nyernek benne áldást és ti nem szégyelltétek, hogy ilyen templom fogadja a hozzátok jövő vendégeket. Mi változtatott meg titeket, miért nem tudtátok tovább nézni? Mi az, hogy egyszerre megéreztétek a szégyent templomotok állapota miatt? Nem tőletek van, a Lélek, aki meggyőz minket a bűn és igazság tekintetében. Az tette számotokra elhordozhatatlanná, hogy templomotok olyan legyen továbbra is, mint, amilyen volt. A Szentlélek Úristen indította a szíveteket is áldozatra. Abban az időben mióta templomotok már lerongyolódott állapotában a gyülekezet után kiáltott és azt kérte, öltöztess engem avult ruha helyett új köntösbe, voltak idők, hogy sokkal több pénzetek volt, mint most, amikor megépíttétek. Volt idő, amikor sokkal olcsóbban megépíthettétek volna. Hát vajon a szűkösödő pénztárcátok állapotában, hogy mertetek most mégis vállalkozni rá? Mert a Lélek nem hagyott nektek békét. A Szentlélek indította a ti szíveteket áldozatra. A Szentlélek indította azokat is áldozatra, akik segítők szívből fakadó segítők szeretetnek a kezét nyújtották tifelétek. Mindez bizonyágtétel volt. Ahogyan bizonyágtétellé lett ez a templom, amely a maga úttengelybe helyezett állapotánál fogva hirdeti, hogy az anyaszentegyház él, hogy Isten nem halt meg, hogy neki ma is van népe, hogy a községnek a legszebb hajléka mégis csak az Isten hajléka.

De a Szentlélek azt akarja, hogy ti dolgozzatok tovább. A csendesnap további előadásai fognak beszélni a kérdésről. Itt csak azt akarom elmondani: a Lélek azt akarja, hogy ti legyetek a Szentlélek eszközei a templom bizonyágtételének továbbadásában, hogy igaz legyen rólatok is az Ige: „...*ti is bizonyágot tesztek*”. Formáljon a Szentlélek a templom műhelyében Krisztus bizonyágtévő tanúivá.

Ámen.